

اعتراضات ۲۰۱۳ گزی پارک، کودتای نافرجام ۲۰۱۶ و چند رویداد دیگر که در مخالفت با سیاست‌های رئیس جمهور ترکیه در یک دهه اخیر روی داده است، هیچ کدام نتوانستند پایه‌های حکومت رجب طیب اردوغان را این گونه بلرزانند که سقوط آزاد لیر آن را با تهدید مواجه کرده است.

به گزارش روزنامه «فایننشال تایمز»، تنها ساعتی پس از آنکه رئیس جمهور ترکیه در سخنانی کاهش نرخ بهره در کشورش را اقدامی قابل تحسین خواند و مدعی شد کشورش در یک جنگ اقتصادی است اما برنده این نبرد خواهد بود، لیر ترکیه با سقوطی ۱۵ پله‌ای به بدترین شرایط تاریخی خود تنزل پیدا کرد. احتمالاً «اردوغان» هنگامی که در جریان سخنرانی خود داشت تأکید می‌کرد: «ترکیه تسلیم فرصت طلبان و بندبازان مالی جهانی علاقه‌مند به افزایش نرخ بهره، نمی‌شود»، در مخیله‌اش نمی‌گنجید که کشورش ناگهان گرفتار چیزی شود که «انور آرکان»، تحلیلگر اقتصادی ترکیه‌ای آن را یک «فیلم ترسناک» توصیف کرده است که تنهایی «بانک مرکزی مستقل» می‌تواند آن را ختم به خیر کند. آنچه که این تحلیلگر ترکیه‌ای بیان کرده و بانک مرکزی مستقلی که او خواهان اشاره به آن شده، انتقادی است که بسیاری از تحلیلگران اقتصادی ترکیه به «اردوغان» دارند. آنها او را متهم می‌کنند که اجازه نمی‌دهد بانک مرکزی بر اساس سیاست‌های اقتصادی درست حرکت کند و با کاهش مداوم نرخ بهره باعث افزایش تورم در کشورش شده است.

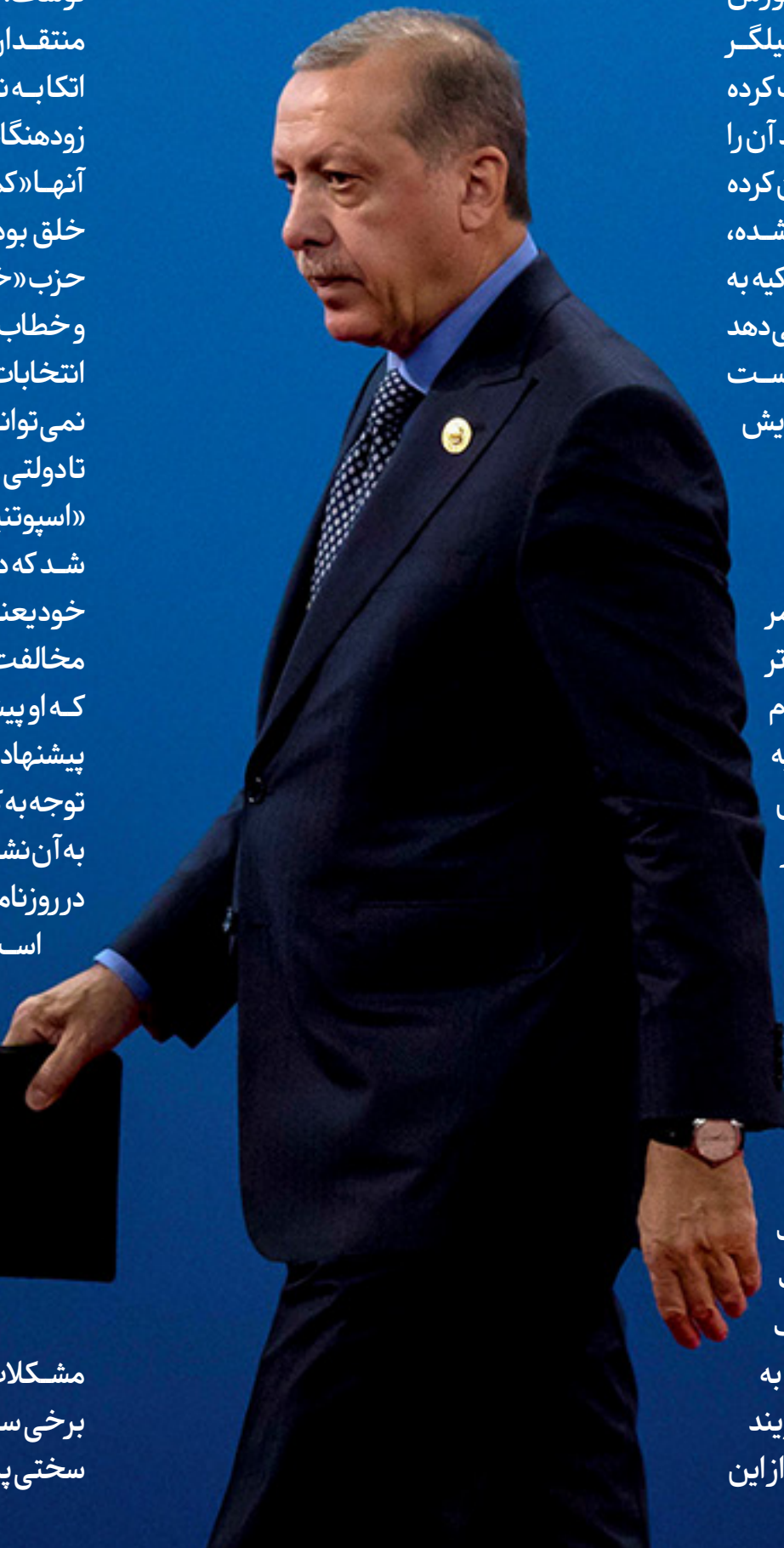
#### نوی قابل‌مهم‌ها در خیابان‌ها

تورمی که در چند ماه اخیر هر روز بیش از روز پیش کمر اقتصاد این کشور را خم و کمر بندهای مردم را محکم‌تر کرد. به گزارش سایت ترکیه‌ای «بیانت»، این مردم سه‌شنبه شب بعد از سقوط لیر در شهرهای بزرگ ترکیه به خیابان‌ها رفتند و در اعتراض به بحران اقتصادی کشور خود هزینه‌های بالای زندگی، علیه دولت شعار دادند و هم‌صدا با احزاب مخالف خواهان استعفای «اردوغان» و برگزاری انتخاباتی زودهنگام شدند. اعتراض‌های مردمی در استانبول آنقدر بالا گرفت که در نهایت نیروهای امنیتی وارد عمل شده و با باتوم به معترضان حمله کردند. در این اعتراض‌ها اعضای حزب کارگران ترکیه، با حضور مقابل دفتر بانک مرکزی استانبول، در بیانیه‌ای خواهان استعفای دولت «اردوغان» شدند. اعضای حزب سوسیالیست بازسازی نیز با مشعل‌هایی در دست در خیابان‌ها حرکت کرده و خواهان استعفای دولت بودند و از هر محله‌ای عبور می‌کردند، مردم با زدن به پشت قابلمه از آنها حمایت می‌کردند تا به دولت بگویند که گرسنه‌اند. حامیان حزب کمونیست نیز بخشی از این

اعتراض‌ها را تشکیل می‌دادند. وضعیت در سایر مراکز استان‌ها همچون آنکارا، ازمیر، قوجاایلی، اسکی‌شهر و صامسون نیز به همین ترتیب بود و در برخی شهرهای شماری از معترضان دستگیر شدند. همان‌طور که «دویچه وله» نوشته است، سقوط لیر در واقع خشمی را که مردم از مدت‌ها قبل از سیاست‌های اقتصادی دولت داشتند، سرریز کرد. زیرا

در پی سقوط ارزش پول ملی ترکیه  
شهرهای بزرگ این کشور  
شاهد اعتراض‌های مردمی بود

# لیر واردوغان



از نزدیک به ۱۰ ماه پیش به این سوارزش لیر بیش از ۴۰ درصد کاهش داشته است. همین باعث شده است، با بالا رفتن تورم، قدرت خرید مردم کاهش یافته و پس اندازهای آنان اندک اندک صرف مخارج روزانه عادی آنها شود.

#### فرصت طلبی احزاب مخالف

حضور مردم در خیابان‌ها بعد از سخنرانی‌ها و بیانیه‌های احزاب مخالف دولت رقم خورد. در بین این احزاب مخالف و رهبران‌شان، برخی نزدیکان سابق «اردوغان» بودند. به گزارش «فایننشال تایمز»، «علی باباجان» که در ایامی نه چندان دور وزیر اقتصاد «اردوغان» بود و اکنون ریاست حزب «دموکراسی و پیشرفت» را بر عهده دارد، «اردوغان» را متهم کرد که کشور را به «ورشکستگی» کشانده است. «احمد داووداوغلو»، نخست‌وزیر سابق و رئیس سابق حزب عدالت و توسعه که از اواخر سال ۲۰۱۹ حزب خود «آینده» را تأسیس کرده، در توثیتی درباره اقدامات «اردوغان» و اصرارش بر سیاست‌های اشتباه اقتصادی نوشت: «این دیگر جهل نیست، خیانت است.»

منتقدان سیاست‌های اقتصادی اردوغان همچنین با اتکاب به نارضایتی مردم از این شرایط خواهان انتخابات زودهنگام شدند. به گزارش خبرگزاری «آنا تولی»، یکی از آنها «کمال قلیچداراوغلو»، رهبر حزب جمهوری خواه خلق بود که در نشست مشترک با «مرال آکشنر»، رهبر حزب «خوب» و همراه با او چنین درخواستی را مطرح کرد و خطاب به «اردوغان» گفت: «هر روز تأخیر در برگزاری انتخابات، باعث افزایش هزینه‌ها بر جامعه می‌شود... تو نمی‌توانی این کشور را اداره کنی. پس هر چه زودتر اجازه بده تا دولتی جدید بیاید و این کشور را اداره کند.» درخواستی که «اسپوتنیک» خبر داده است، با واکنش «اردوغان» روبه‌رو شد که در یک جمله کوتاه گفت: «انتخابات در موعد مقرر خود یعنی ژوئن ۲۰۲۳ برگزار خواهد شد.»

مخالفت «اردوغان» با انتخابات زودهنگام در حالی است که او پیشتر در اوج اقتدار حزب عدالت و توسعه، خود پیشنهاد برگزاری انتخابات زودهنگام را داده بود. اما این بار با توجه به کاهش قابل توجه محبوبیت حزبش، دیگر تمایلی به آن نشان نمی‌دهد. اما همان‌طور که «سرکان دمیرتاش»، در روزنامه «حریت دیلی نیوز» نوشته است: «مسئله این است که ترکیه هر چند ۱۹ ماه تا انتخابات خود فاصله دارد اما از هم اکنون وارد فضای انتخاباتی شده است و اقتصاد محور این انتخابات خواهد بود. اردوغان شاید تأکید کند که حکومت ۱۹ ساله‌اش نشان دهنده آن است که تنها او می‌تواند ترکیه را از این وضع نجات دهد. اما خود او نیز معترف است که مشکلات اقتصادی زیادی رویاروی ترکیه است که ناشی از برخی سیاست‌های جهانی است. اما هر چه که باشد، ۱۹ ماه سختی پیش روی ترکیه است.»